

Signature of Invigilators

Roll No.

--	--	--	--	--

(In figures as in Admit Card)

1. ....

SANSKRIT

2. ....

Paper II

Roll No. ....

(In words)

D/03/7

Name of the Areas/Section (if any) .....

Time Allowed : 75 Minutes]

[Maximum Marks : 100

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of *fifty (50)* multiple choice type questions. *All* questions are compulsory.
3. Each item has upto four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). The answer should be a capital letter for the selected option. The answer letter should entirely be contained within the corresponding square.

Correct method Wrong Method or

4. Your responses to the items for this paper are to be indicated on the ICR Answer Sheet under paper II only
5. Read instructions given inside carefully.
6. One sheet is attached at the end of the booklet for rough work.
7. You should return the test booklet to the invigilator at the end of paper and should not carry any paper with you outside the examination hall.

પરીક્ષાર્થીઓ માટેની સૂચનાઓ :

૧. આ પાનાની ટોચમાં દર્શાવેલી જગ્યામાં તમારો રોલ નંબર લખો.
૨. આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ પચાસ (50) બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવતા પ્રશ્નો આપેલા છે. બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
૩. પ્રત્યેક પ્રશ્ન વધુમાં વધુ ચાર બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવે છે. જે (A), (B), (C) અને (D) વડે દર્શાવવામાં આવ્યા છે. પ્રશ્નનો ઉત્તર કેપીટલ સંજ્ઞા વડે આપવાનો રહેશે. ઉત્તરની સંજ્ઞા આપેલ પાનામાં બરાબર સમાઈ જાય તે રીતે લખવાની રહેશે.

ખરી રીત : ખોટી રીત : ,

૪. આ પ્રશ્નપત્રના જવાબ આપેલ ICR Answer Sheetના Paper II વિભાગની નીચે આપેલ પાનાઓમાં આપવાના રહેશે.
૫. અંદર આપેલ સૂચનાઓ કાળજીપૂર્વક વાંચો.
૬. આ બુક્લેટની પાછળ આપેલું પાનું રફ કામ માટે છે.
૭. પરીક્ષાસમય પૂરો થઈ ગયા પછી આ બુક્લેટ જે તે નિરીક્ષકને સોંપી દેવી. કોઈ પણ કાગળ પરીક્ષાખંડની બહાર લઈ જવો નહીં.

SEAL

1944

1944

1944

1944

SANSKRIT

संस्कृत

Paper—II

प्रश्नपत्र—II

Note :—This paper contains fifty (50) multiple-choice questions, carrying two (2) marks each. Attempt all of them.

નોંધ :— આ પ્રશ્નપત્રમાં પચાસ (૫૦) બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નો છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નના બે (૨) ગુણ છે. બધા પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

1. दाशराज्ययुद्धे प्रसिद्धो नृपः—
(A) सुदासः (B) दिवोदासः
(C) नहुषः (D) नमूचिः
2. नदीसूक्ते नदीभिः सह संवादः कृतः—
(A) विश्वामित्रेण (B) वसिष्ठेन
(C) पुरुरवसा (D) भरद्वाजेन
3. ऋग्वेदे भूयांसि सूक्तानि सम्बद्धानि सन्ति—
(A) इन्द्रेण (B) अग्निना
(C) मरुद्भिः (D) वरुणेन
4. “तेन त्यक्तेन भुञ्जीथाः” इत्युक्तिः वर्तते—
(A) कठोपनिषदि (B) मुण्डकोपनिषदि
(C) ईशोपनिषदि (D) केनोपनिषदि.
5. कठोपनिषदि संवादः वर्तते—
(A) इन्द्रविरोचनयोः (B) इन्द्रयमयोः
(C) यमनचिकेतसोः (D) इन्द्रवरुणयोः

6. निघण्टुग्रन्थस्य भाष्यकर्ता—
- (A) देवराजयज्वा (B) सायणः
(C) महीधरः (D) शौनकः
7. पृथ्वीसूक्तं वर्तते—
- (A) ऋग्वेदे (B) यजुर्वेदे
(C) सामवेदे (D) अथर्ववेदे
8. "असतो मा सद्गमय" इत्युक्तिः वर्तते—
- (A) ईशोपनिषदि (B) बृहदारण्यकोपनिषदि
(C) केनोपनिषदि (D) तैत्तिरीयोपनिषदि
9. "न वै स्त्रैणानि सख्यानि सन्ति" इत्युक्तिः वर्तते—
- (A) यम-यमीसंवादे (B) सरमा-पणिसंवादे
(C) पुरुरवस्-उर्वशीसंवादे (D) विश्वामित्र-नदीसंवादे
10. यजुर्वेदस्य गुर्जरदेशीयः भाष्यकारः—
- (A) उक्वटः (B) महीधरः
(C) सायणः (D) शौनकः
11. पुरुरवोर्वशीयसंवादस्य प्रभावः वर्तते—
- (A) मृच्छकटिके (B) वेणीसंहारे
(C) विक्रमोर्वशीये (D) मालतीमाधवे
12. ऋग्वेदे सोमसूक्तानि सन्ति—
- (A) नवमे मण्डले (B) अष्टमे मण्डले
(C) प्रथमे मण्डले (D) दशमे मण्डले
13. वेदाङ्गानि सन्ति—
- (A) त्रीणि (B) षट्
(C) नव (D) एकादश

14. अधस्तनयुग्मानां समीचीनां तालिकां चिनुत—

(a) ऋग्वेदः	1. ऊह्यगानम्
(b) सामवेदः	2. सरमापणिसंवादः
(c) यजुर्वेदः	3. पृथ्वीसूक्तम्
(d) अथर्ववेदः	4. शिवसङ्कल्पसूक्तम्

	a	b	c	d
(A)	2	1	4	3
(B)	1	2	4	3
(C)	3	1	2	4
(D)	2	3	4	1

15. सांख्यदर्शनस्य प्रवर्तकः—

(A) पञ्चशिखः	(B) कपिलः
(C) ईश्वरकृष्णः	(D) आसुरिः

16. सांख्यनये विकाराणां संख्या—

(A) एकादश	(B) द्वादश
(C) त्रयोदश	(D) षोडश

17. सांख्यदर्शने कैवल्यं भवति—

(A) प्रकृतेः	(B) पुरुषस्य
(C) मनसः	(D) गुणस्य

18. ईश्वरकृष्णानुसारम् अपवर्गो भवति—

(A) ध्यानेन	(B) ज्ञानेन
(C) अभ्यासेन	(D) वैराग्येण

19. वेदान्तसारानुसारेण तृतीक्षायाः अर्थः—

(A) सहिष्णुता	(B) मोक्षेच्छा
(C) क्रियाशक्तिः	(D) उपासना

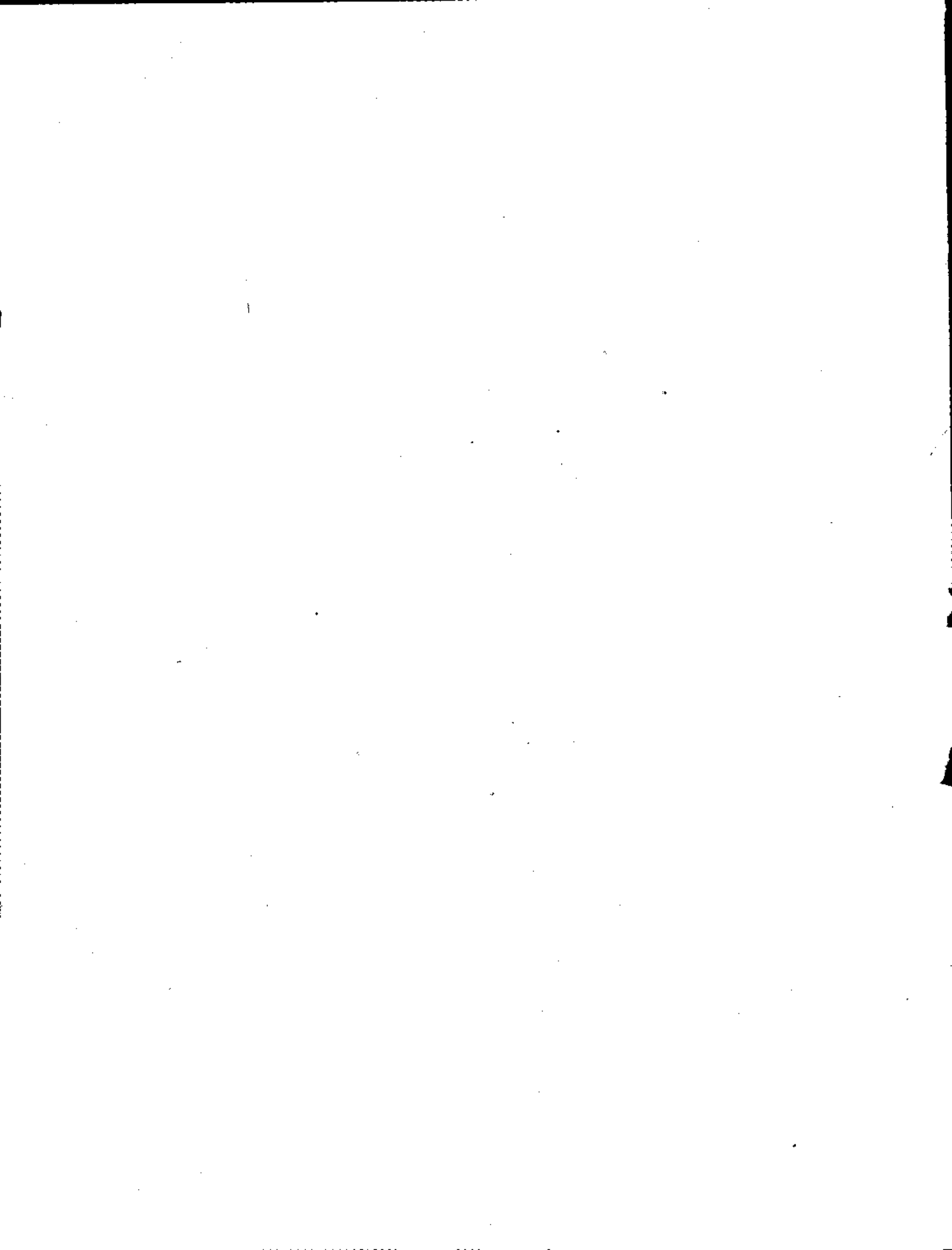
20. "रज्वां सर्पत्वसम्भावना" भवति—
 (A) श्रवणशक्त्या (B) विक्षेपशक्त्या
 (C) अविद्यया (D) भ्रमशक्त्या
21. कोशत्रयं मिलितमुच्यते—
 (A) स्थूलशरीरम् (B) सूक्ष्मशरीरम्
 (C) लिङ्गशरीरम् (D) आत्मस्वरूपम्
22. अर्थवादस्य स्वरूपम्—
 (A) प्रशंसनम् (B) अवधारणम्
 (C) मननम् (D) अनुचिन्तनम्
23. तर्कभाषायाः प्रणेता वर्तते—
 (A) विद्यानिवासमिश्रः (B) केशवमिश्रः
 (C) रमानिवास मिश्रः (D) सदानन्दः
24. अन्नं भट्टमतानुसारेण अभावः—
 (A) चतुर्विधः (B) द्विविधः
 (C) एकविधः (D) सप्तविधः
25. प्रागभावप्रतियोगी—
 (A) कारणम् (B) कार्यम्
 (C) करणम् (D) गुरुत्वम्
26. स्वार्थं परार्थं चेति भेदौ भवतः—
 (A) प्रत्यक्षस्य (B) अनुमानस्य
 (C) उपमानस्य (D) शब्दस्य
27. हेत्वाभासाः भवन्ति—
 (A) त्रयः (B) पञ्च
 (C) सप्त (D) नव

28. सर्वनामस्थानसंज्ञायां प्रत्ययाः समाविष्टाः भवन्ति—
- (A) नव (B) पञ्च
(C) षट् (D) त्रयः
29. प्रातिपदिकसंज्ञायां समावेशो न भवति—
- (A) अर्थवतः (B) कृदन्तस्य
(C) समासस्य (D) धातुः
30. विभाषासंज्ञा भवति—
- (A) तिङन्तस्य (B) निषेधविकल्पयोः
(C) समासस्य (D) वेदभाषायाः
31. गुणसंज्ञका वर्णाः भवन्ति—
- (A) अद् - ए-ओ (B) य् व् र् ल्
(C) आद् - ऐ-औ (D) ह्रस्व-दीर्घ-प्लुताः
32. नदीसंज्ञा उपयुक्ता भवति—
- (A) दीर्घकारान्तस्य (B) गङ्गेशब्दस्य
(C) ह्रस्वकारान्तस्य (D) ओकारान्तस्य
33. उपधासंज्ञकस्य वर्णस्य स्वरूपं भवति—
- (A) अन्त्यवर्णस्य (B) आदिवर्णस्य
(C) उपान्त्यवर्णस्य (D) ह्रस्ववर्णस्य
34. भाषाविज्ञाने भाषायाः स्वरूपं गृह्यते—
- (A) सङ्केतग्राह्यम् (B) स्पर्शग्राह्यम्
(C) कर्णग्राह्यम् (D) मुखग्राह्यम्
35. संस्कृतभाषायाः समावेशः क्रियते—
- (A) योगात्मिकायाम् (B) अयोगात्मिकायाम्
(C) प्रश्लिष्टात्मिकायाम् (D) अश्लिष्टात्मिकायाम्

36. 'अ' वर्णस्य उच्चारणस्थानमस्ति—
 (A) तालुः (B) कण्ठः
 (C) मूर्धा (D) जिह्वामूलम्
37. रघुवंशस्य.....सर्गे राज्ञः दिलीपस्य गोसेवाचरणव्रतं वर्णितमस्ति ।
 (A) प्रथमे (B) द्वितीये
 (C) चतुर्दशे (D) षोडशे
38. 'मेघदूतम्' वर्तते एकम्—
 (A) महाकाव्यम् (B) खण्डकाव्यम्
 (C) चम्पूकाव्यम् (D) गद्यकाव्यम्
39. शिशुपालवधस्य.....सर्गे श्रीकृष्णनारदसंभाषणमस्ति ।
 (A) प्रथमे (B) द्वितीये
 (C) तृतीये (D) चतुर्थे
40. नैषधीयचरितस्य नायिका—
 (A) वासवदत्ता (B) वसन्तसेना
 (C) दमयन्ती (D) मालविका
41. किरातार्जुनीये अङ्गी रसः—
 (A) शृङ्गारः (B) करुणः
 (C) वीरः (D) शान्तः
42. 'दशकुमारचरितम्' प्रणीतम्—
 (A) बाणभट्टेन (B) सुबन्धुना
 (C) धनपालेन (D) दण्डिना
43. मृच्छकटिकस्य संस्थानकः—
 (A) स्थावरकः (B) विटः
 (C) चेटः (D) शकारः

44. कालप्रियनाथस्य यात्रायामभिनीतम्—
 (A) स्वप्नवासवदत्तम् (B) उत्तररामचरितम्
 (C) मृच्छकटिकम् (D) अभिज्ञानशाकुन्तलम्
45. साक्षात्सङ्केतितं अर्थं अधिधत्ते, स—
 (A) लक्षकः (B) व्यञ्जकः
 (C) वाचकः (D) योजकः
46. विरतास्वभिधाद्यासु ययाऽर्थोबोध्यतेऽपरः । सा—
 (A) अभिधा (B) लक्षणा
 (C) व्यञ्जना (D) योजना
47. रूपकभेदाः भवन्ति—
 (A) त्रयः (B) सप्त
 (C) दश (D) द्वादश
48. महाकाव्यस्य लक्षणम्—
 (A) धर्मबद्धता (B) कर्मबद्धता
 (C) स्वर्गबद्धता (D) सर्गबद्धता
49. रौद्ररसस्य स्थायिभावः—
 (A) शोकः (B) क्रोधः
 (C) उत्साहः (D) रतिः
50. करुणरसस्य स्थायिभावः—
 (A) रतिः (B) हासः
 (C) शोकः (D) विस्मयः

ROUGH WORK

ROUGH WORK

SEAL